

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120202980
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120202980.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcov: 1/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v W., na ul. B. č. XX a 2/ P. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v W., na ul. H. K. č. X, právne zastúpených: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na na ul. Pribinovej č. 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Kubáňiho č. 16, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 578,77 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 13.07.2020 č.k. 20Csp 45/2020-193 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobcom v 1. a 2. rade sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcom v 1. a 2. rade priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C 233/2014 sa voči žalobcom domáhal zaplata sumy vo výške 631,07 eur s úrokom z omeškania a zmluvnou pokutou. Žalobu odôvodnil poskytnutím úveru vo výške 570 eur, ktorý mal byť splácaný v 30 splátkach vo výške po 35,09 eur. Žalobcovia splátkový kalendár nedodržali. Žaloba bola zamietnutá a rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.06.2015.

3. Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

4. Citované ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

5. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Ak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

6. Ak spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z.z., alebo osobitnými predpismi, má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

7. Žalobcovia si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/233/2014 voči žalovanému uplatnili porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neplatnej zmluvy o úvere, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z.

8. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcov ako spotrebiteľov, súd považoval samotný nárok žalobcov na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

9. S poukazom na všetky okolnosti prípadu za primerané sa považovalo finančné zadosťučinenie v sume 200 eur. V porovnaní s inými prípadmi u žalobcov nedošlo k zmenšeniu majetku, napr. preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ani k priamym vyhrážkam a zastrášaniam zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na ich psychiku či rodinný život. Druhou skutočnosťou, na ktorú sa prihliadalo bolo to, že žalobcovia doposiaľ nesplátili ani istinu poskytnutého úveru, čo nesporne vyplýva z obsahu spisu 7C/233/2014. Priznaná suma 200 eur zodpovedá svojmu účelu, poskytuje žalobcom ako spotrebiteľom satisfakciu a odrádza dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemá slúžiť na finančné obohatenie spotrebiteľa ani na kompenzáciu jeho majetkovej škody. Ide o nárok, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy, a teda musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

10. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia.

11. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 C.s.. v spojení s ust. § 262 C.s.p.

12. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcov bola v celom rozsahu zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/233/2014 žalobcovia vystupovali na strane žalovanej. Podľa rozsudku v danej veci sa nevyjadrili a súd rozhodol len na základe

vznesenej námietky premlčania. Mimo toho, išlo o konanie, v ktorom súd ex offa poskytoval ochranu spotrebiteľovi aj s ohľadom na to, že konanie bolo vykonané tiež za účinnosti Civilného sporového poriadku. Súdom tvrdený predpoklad, podľa ktorého spotrebiteľ bol nútený domáhať sa ochrany svojich práv na súde a brániť sa v konaní, nemá teda oporu v základných skutkových pomeroch konania vedeného pod sp. zn. 7C/233/2014. Prvoinštančný súd bez akéhokoľvek dôvodu a právneho záveru konštatuje vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie žalobcom, ktorí v pôvodnom konaní neboli v postavení žalobcov, ale v postavení žalovaných. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nevyplýva vznik nároku na základe úspechu v spore, ale na základe toho, že spotrebiteľ uplatnil, čiže podal žalobu na ochranu svojho práva.

13. Odôvodnenie napádaného rozsudku neobsahuje žiadne skutkové a právne závery nadväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by sa preukázala dôvodnosť a výška zadosťučinenia vo výške 200 eur. Odôvodnenie rozsudku je subjektívne a nepreskúmateľné. Napádaný rozsudok nespĺňa základné požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia tak, ako ich definuje ust. § 220 C.s.p., keďže neobsahuje žiadny záver vo vzťahu k predmetu sporu, predovšetkým skutkové závery odôvodňujúce základ nároku a jeho výšku. Priznané finančné zadosťučinenie nebolo podľa obsahu a odôvodnenia rozsudku preukázané v konkrétnych skutkových okolnostiach, argumentačne nie je podložené v rozsudku takým spôsobom a v rozsahu, ktorý by zodpovedal požiadavkám na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

14. Rozhodnutie nie je spravodlivým preto, lebo žalobcovia k dnešnému dňu nevrátili žalovanému ani len sumu, ktorú prijali. Mechanický postup, ktorý túto skutočnosť nezohľadňuje, zakladá podstatnú nerovnováhu v neprospech žalovaného a zvyšuje majetkový prospech žalobcov. Tí pritom pred súdom ani netvrdili a ani nepreukázali žiadne skutočnosti, ktoré by priznanie sumy 200 eur zdôvodnili.

15. Podaná žaloba, čo do obsahu a uvádzaných tvrdení, neobsahovala žiadne konkrétne skutočnosti a dôvody na preukázanie požadovaného nároku. Za týchto skutkových okolností preto nie je namieste aplikovať pri rozhodovaní o trovách konania princíp o tom, že výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu a že danosť nároku bola preukázaná. Uvedený spôsob rozhodovania je viazaný na to, že súd prvej inštancie kvalifikuje rozhodujúce skutkové okolnosti iným spôsobom ako ich posudzovali žalobcovia pri podaní žaloby, prípadne výjdu najavo ďalšie skutočnosti.

16. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

17. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

18. Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku vydaného vo veci 7C 233/2014 Okresného súdu Prešov, pri rozhodovaní o zamietnutí žaloby žalovaného sa v celom rozsahu zohľadnila obrana žalobcov poukazujúcich na to, že medzi stranami sporu nebola platne uzatvorená zmluva o úvere, ako aj nimi vznesená námietka premlčania. V dôsledku takto vznesenej námietky premlčania nárok uplatnený žalovaným sa považoval za premlčaný tak v subjektívnej dvojročnej, ako aj objektívnej trojročnej premlčacej dobe. Zmluva o úvere bola teda vyhodnotená ako neplatne uzatvorená.

19. Neplatný právny úkon nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností. Ak úverová zmluva nemala vlastnosti platného právneho úkonu, žalobcovia ani objektívne nemohli uhradiť žalovanému čo i len istinu úveru. Žalovaný sa voči žalobcom mohol domáhať len vydania bezdôvodného obohatenia získaného žalobcami plnením z neplatnej úverovej zmluvy. Takýto nárok zo strany žalovaného vo veci 7C 233/2014 Okresného súdu Prešov uplatnený nebol.

20. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie

osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

21. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

23. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

24. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

25. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

26. Vo veci 7C 233/2014 Okresného súdu Prešov v dôsledku procesnej obrany žalobcov bola žaloba žalovaného v celom rozsahu zamietnutá. K zamietnutiu žaloby došlo až po tom, čo žalobcovia poukázali na neplatnosť zmluvy o úvere a vzniesli námietku premlčania. Bol to pritom práve žalovaný, ktorý napriek neplatne uzatvorenej zmluve o úvere požadoval od žalobcov plnenie, na ktoré mu mohol vzniknúť nárok iba za predpokladu riadne uzatvorenej zmluvy. Takéto konanie žalovaného, ktoré mohlo mať za následok vznik bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcov, nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov.

27. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 200 eur, tak ako to správne určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcov, ktorá im vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za

stav, ktorí museli v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal, ak v inom konaní si uplatňoval i plnenia z neplatnej zmluvy, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol.

28. Správnym je i rozhodnutie o trovách konania. V danom prípade predmetom konania bol nárok žalobcov na primerané finančné zadosťučinenie. Výška uplatňovaného nároku, teda bez akýchkoľvek pochybností závisela od úvahy súdu. Aj keď Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnuté v ust. § 142 ods. 3 O.s.p., uvedené neznamena, aby nová právna úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu. Pri uplatňovaní nároku na primerané finančné zadosťučinenie bolo povinnosťou žalobcov v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ust. § 255 C.s.p. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu.

29. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcom v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

31. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).